



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

40. De consecratione Ecclesiæ vel altaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

Episcop. 3. alleg. 73. n. 46. Azor. cit. lib. 3. c. 42. q. 1. Quâ ratione ex dispositione Trid. sess. 23. c. 18. neque ad Seminarium contribuere obligantur, neque ad cathedralicum, per ea, quæ notant Interpp. ad c. fin. h. t.

§. V.

Materia, seu **objectum** procurationis sunt omnis generis victualia, aut eorum pretium: quamvis enim in c. 1. & 2. h. t. in 6. cautum fuerit, ne procuraciones in pecunia recipiantur, tamen visitati ultrò offerant, sed præciè in victualibus, id tamen correctum est in c. 3. Eod. tit. & lib. ubi conceditur Episcopis, aliisque Visitatoribus, ut à volentibus Ecclesiarum, & locorum visitatorum Rectoribus pecunias licitè recipere possint pro sumptibus moderatis faciendis in victualibus, diebus, quibus visitationis officium personaliter exercebunt. Trid. cit. sess. 24. c. 3. Cæterum caveat visitator, ne ipse, Notarius, Secretarius, Scriba, vel quisquam suorum famulorum, ac comitum aliquod munus, quodcumque sit, & qualitercumque offeratur, recipere præsumat. Quod si fuerit contra præsumptum, recipiens graviter peccat, & intra mensem tenetur ad restitutionem dupli. c. 1. §. procuraciones. h. t. in 6. Trid. cit. sess. 24. de Reformat. c. 3. & ibi Barb. Navarr. h. t. consil. 1. Azor. loc. cit. q. 9. Quod notent Confessarii ejusmodi personarum, eas enim absolvi non posse, nisi promittant, se duplum restituras, ait Barb. ad d. c. 1. h. t. in 6. n. 17. & 22.

§. VI.

Forma procurationis stat in honesta, & moderata sustentatione Episcopi, vel alterius visitantis attentis facultatibus Ecclesiarum visitandarum, & omnibus aliis circumstantiis. Procuratio itaque limitata est ad sola victualia Visitatori, ejusdem famulis, ac jumentis præstanda, ut adeò Visitator non possit imputare expensas, quas fecit in conducendis equis, minus æstimare equos, aut vestimenta attri-

ta. Barb. de Potest. Episcop. alleg. 73. p. 3. n. 57. §. VII.

Finis procurationis est, ne visitationes omit- tantur, si visitatores suis sumptibus visitare deberent.

§. VIII.

Effectus procurationis est, obligatio præstandæ justæ sustentationis Visitatori, quoties visitationem instituerit, modò unò annò non ultra binas vices illam faciat: non enim tenentur Visitati, nisi bis unò annò, etiam pluries ex justa causa visitantem procurare. c. cum Venerabilis. h. t. Trid. sess. 24. de Reformat. c. 3.

TITULUS XL.

De Consecratione Ecclesiæ, vel Altaris.

SUMMARIUM.

1. Consecrationis etymologia. 2. Quid sit consecratio Ecclesiæ, vel Altaris? 3. ejus origo. 4. Minister ordinarius est Episcopus loci, 5. 6. Extraordinarius Abbas, aut simplex sacerdos. 7. Que Ecclesiæ consecranda sit? 8. Quod altare? 9. Que sit consecrationis materia? 10. Que forma? 11. Divina in locis sacris peragenda. 12. & seqq. Quibus modis Ecclesiæ polluantur?

Census, de quibus agimus, imponuntur in Consecratione Ecclesiæ, vel Altaris, atque ideo meritò præsens Rubrica subjicitur.

§. I.

Si Etymologiam spectes, consecratio non nisi interventu plurium personarum concordianimo, & actione sit. c. pudenda causa 24. q. 1. Gloss. in c. Episc. d. n. 23. communiter tamen sicut ex Rubr. h. t. constat, accipitur pro quavis simplici sacratione legitime & secundum SS. Canones facta.

§. II.

Definitur consecratio Ecclesiæ, vel Altaris, quòd sit Ecclesiæ, vel altaris dedicatio facta DEO à legitimo Ministro debitâ materiâ, ac forma interveniente, cum intentione canonica.

Q 9 2

§. III.

§. III.

3 *Causa efficiens* hujus consecrationis est duplex: remota & proxima.

Remota est jus. Et quidem ritus consecrandi Ecclesias, aut altaria non tantum è jure positivo scripto, sed etiam ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine, & traditione originem trahit, ut ex c. 2. *dist. 1. de Consecrat.* apparet. Imò consecrationis usus concorditer receptus fuit tam in lege naturæ & veteri, quam in lege gratiæ. In *lege natura*: nam ut habetur *Genes. 28.* Jacob erexit lapidem, ut ibi sacrificaret, eumque consecravit fundens oleum desuper, & appellavit domum DEI. In *lege scripta* Moyses consecravit oleo sacro, aliisque ceremoniis tabernaculum, altare, & omnia vasa sacra. *Exod. 40. & Num. 7. c. 1. de Consecr. dist. 1.* In *lege gratia* receptam, & simul præceptam esse consecrationem Ecclesiarum, & altarium constat ex c. *altaria c. Ecclesias. de Consecr. dist. 1.* & aliis congestis à Bellarmin. *tom. 1. Controv. lib. 3. c. 5.*

4 *Proxima* est Minister consecrans, qui alius est *ordinarius*, alius *extraordinarius*.

Ordinarius Minister hujus consecrationis est Episcopus consecratus, per c. *interdicimus. 10. causâ 16. q. 1. c. nemo. c. hic 14. c. nullus 25. dist. 1. de consecrat.* Pertinet autem consecratio Ecclesiæ ad illum Episcopum, in cujus Diocesi sita est. c. 1. *de Religios. domib. & ibi DD.* Atque hoc extendendum est etiam ad Ecclesias, quæ sunt Ordinum Exemptorum, quatenus ab Ordinario loci consecrandæ sint, nisi fortè ejusmodi Episcopus, in cujus Diocesi aliàs Monasteria sita sunt, bis, vel ter debitè requisitus sine legitima causâ recusarit. Tambur. *de Jure Abb. tom. 1. disp. 23. q. 7.* Et siquidem ab alieno Episcopo contrarium temerè præsumptum fuerit, consecratio quidem eatenus tenet, ut manente suo subjecto nunquam deleri possit, sed temerè consecranti præter id, quod interest in civilem

exactionem, pœna suspensionis ab exercitio Pontificalium per annum irrogatur. *Trid. sess. 6. c. 5. sess. 1. 4. c. 2. & sess. 23. c. 8. de Reform.* Aliud est, si Episcopus loci alteri Episcopo hanc facultatem concedat, aut committat, quod potest.

Minister *extraordinarius* consecrationis Ecclesiæ, vel altaris potest esse Sacerdos simplex: quoniam explorati juris est, eam fieri posse nedum per Abbates, verum etiam à quolibet alio simplici Sacerdote, si ad hoc privilegio Apostolico fulciatur. Tambur. *de Jure Abb. tom. 1. disp. 23. q. 4. sub. n. 2.* Barb. *de potest. Episcop. alleg. 27. n. 25.* Et verò Abbates Cassinenses inter alia insignia privilegia, hoc quoque habent, ut Altaria fixa, pro suis tamen tantum Ecclesiis, portatilia verò, non tantum ad usum suorum Monasteriorum, Ecclesiarum, & locorum sibi subjectorum, sed etiam aliorum, à quibus ad eum effectum deferri contigerit, consecrare possint, Ordinariorum licentiâ minimè requisitâ per *Constitutionem* Pii IV. 97. in *Bullario Novo tom. 2.* quæ etsi loquatur de consecratione lapidum ad usum Altarium portatilium, nihilominus ex interpretatione S. Congregationis Rituum locum habet etiam in Altaribus fixis, teste Jacobo Pignatelli. *tom. 3. consult. 67. n. 5. & 7.* Tambur. *d. disp. 23. q. 4. sub. n. 3.* Virgin. Alviset in *Muronul. sect. 3. c. 2. n. 12. & seqq.* Yso Pflaw in *collectar. privileg. sect. 3. §. 3.* Neque dubito, idem privilegium competere Abbatibus Monasterii Gartensis, postquam Reverendiss. & Ampliss. DD. Anselmus, Abbas Meritissimus Anno 1691. die 5. Januarii pro eodem suo Monasterio ab Alexandro VIII. Sanctissimæ memor. communicationem omnium gratiarum spiritualium, quæ Congregationi Cassinensi reperciuntur concessæ, impetravit, cum clausula derogatoria *regula 54. Cancellaria de gratiis ad instar non concedendis*, siquidem similis communi-

dicto privilegiorum aliis competentium operatur, ac si illa fuissent in specie, ac nominatim concessa per text. in *l. omnia cum ibi notatis C. de Episcop. & Cleric. Rota decis. 30. n. 2. p. 4. m. 2. decis. 337. m. 4.* & in specie hoc privilegium jure communicationis transire ad Abbates, asserit Tambur. *d. disp. 23. q. 4. sub n. 3. §. quo privilegio & q. 12. n. 3. com. 1.*

In factis *quasi* fuit: an Abbas facultate consecrandi altaria per privilegium Pontificium ad certas Ecclesias restrictâ, ex licentia, & commissione Ordinarii in aliis quoque Ecclesiis uti possit?

Ratio dubitandi est: quia hoc ipsum quod potestas consecrandi altaria Abbati concessa, sit restricta ad certas Ecclesias, in alias nulla est, cum potestas limitata non contineat ea, quæ sunt extra limitationem, & per consequens Abbas sic se habeat respectu illarum, ac si potestatem non haberet, neque ex commissione Ordinarii eam obtinere aut exercere potest: quandoquidem noti juris, quod potestas Ordinarii, qualis est potestas consecrandi altaria, ab Episcopo committi nequeat aliâ de jure, & privilegio eandem potestatem non habenti. Barb. *J. E. Ad lib. 1. c. 11. §. 2.*

Nihilominus potior est affirmativa, cui propterea subscribo: quia quamvis potestas conferendi Ordines minores juris privilegio Abbatibus indulta, tam de jure communi in *l. quoniam. dist. 69. & c. cum contingat. de Stat. & qual. & ord. presic.* quam in Trid. *sess. 23. c. 10. de Reformat.* restricta sit ad proprium Monasterium, & subditos regulares, tamen Abbates rectè, & licitè conferre possunt Ordines minores in aliis locis, & non subditis, etiam sæcularibus, cum licentia, & ex speciali commissione Ordinarii, ut pluries resolutum fuit à S. Congregatione Concilii teste Fagn. in *c. 1. de Supplend. neglig. Pralat.* & in *c. aqua h. r.* quem si legisset, contra me, & P. Engel pro sua sententia non allegasset.

Eximius P. Ægydius Kibler in *Resolut. select. ex Jure Canon. resolut. 7.* Quod si hoc in materia Sacramenti? quomodo magis fieri poterit in materia Sacramentalium, quod pertinet altarium, & aliarum consecrationes.

Neque obstratio dubitandi: etenim potestas ordinis nullam quoad se recipit limitationem, sed restrictiones factæ tantum respiciunt potestatem jurisdictionis. Fagn. in *d. c. 1. n. 24. & 28.* Nec S. Pontifex eam pro parte dare, aut pro parte tollere potest, sed debet respectu rei, de qua dat, aut dare totam, aut totam tollere, licet per prohibitionem exercitii, quoad usum licitum, & ratione jurisdictionis eam restringere possit; proinde defectus in habente limitatam potestatem consecrandi quoad ea, quæ sunt extra limitationem, est tantum jurisdictionis, non Ordinis, & per commissionem Ordinarii proprii, in cujus favorem restrictio facta est, suppleri potest.

§. IV.

Subjectum hujus consecrationis est Ecclesia, vel altare nondum consecratum.

Ecclesia consecrari non debet sine assignatione dotis congruæ. *c. cum sicut. h. r. c. ad audiendam de Ecclesiis adificand.* si Episcopus Ecclesiam sine dote consecraverit, nec providerit, ut eam fundator constitueret, ipse Ecclesiam dotare obligatur juxta *d. 2. 4. & 16. de Prabend.* Quanta autem dos sit assignanda cuilibet Ecclesiæ, tradit Panormit. in *d. c. cum sicut. h. r.* Ceterum Ecclesia semel consecrata, quamdiu manet, consecranda non est. *c. Ecclesiis. dist. 68. c. proposuisti. & c. ligneis. h. r.* nisi simul tota, vel saltem major ejus pars destruat, & de novo reedificetur. *c. Ecclesiis 20. dist. 2. de Consecrat.* idque tamen ex eadem materia reedificetur: quia nihilominus non prior, sed nova censetur Ecclesia. arg. *l. inter stipulantem. ff. de V. O. non item si minor tantummodo aliqua pars concidat. c. 6. h. r.* vel si Ecclesia ampliatur, quæ

casu pars reparata aspergi solet aquâ benedictâ aliis solennitatibus prætermisissis. *c. fabrica. dist. 1. de Consecrat.* In dubio, an Ecclesia aliqua consecrata sit, & si non habeantur indicia consecrationis, potius contra Ecclesiam præsumendum est, donec contrarium probetur. *c. 18. dist. 1. de Consecrat. Azor. Instit. moral. tom. 1. lib. 10. c. 6. q. 12. Mascard. de Probat. concl. 582.* Potest autem juxta laudatos Authores consecratio probari etiam per unicum testem de auditu, aut per sculpturam, vel scripturam in lapide, aut pariete, quia ubi de nullius præjudicio agitur, suffiunt etiam semiplenæ probationes. *Panorm. inc. 4. h. t.*

8 *Altare*, quod consecratur, lapideum sit, oportet. *c. altaria. de consecrat. dist. 1.* Est autem duplex altare: nempe *portatile*, & *fixum*, seu *stabile*: inter quæ hoc discrimen intercedit, quod illud per se consecratur, hoc verò non nisi quatenus basi affixum est. Unde sequitur, quod altare portatile, quocunque deferatur, non amittat consecrationem; fixum verò amittat, si ab interiori structura, & basi amoveatur. *c. si motum. de Consecrat. dist. 1. & c. ligneis. h. t.* Illud verò utriusque altari commune est, quod notabili fractione consecrationem deperdat, quando scilicet talis est, ut in illo calix cum patena amplius consistere non possit. Item violatione sigilli, seu loculi, in quo reliquæ Sanctorum conditæ sunt; Quod quamvis aliqui negent, asserantque reliquias illas non esse absolute necessarias, spectatâ tamen consuetudine ipsius Ecclesiæ, quæ initio missæ hanc orationem à Sacerdote ad altare ascendente, illudque osculante recitari voluit: *Oramus te Domine per merita Sanctorum tuorum, quorum Reliquia hic sunt &c.* probabilius est, & in praxi tenendum, ejusmodi sigilli violatione consecrationem altaris amitti, proindeque iterum esse consecrandum. per *c. 1. h. t. Angel. V. altare. §. 2. & alii communiter.*

§. V. *Materia* hujus Consecrationis est oleum, aut chrisma quo *Ecclesia*, dum dedicatur, in parietibus inungitur. *c. un. §. ungitur de Sacra unctio. Altare* cum consecratur, inungitur, prius oleo simplici, & deinde chrismate in cornibus. *c. 32. dist. 1. de Consecrat.*

§. VI.

Forma hujus consecrationis est vel *essentialis*, vel *accidentalis*. *Essentialis* stat in solenni illa verborum conceptione, quibus Episcopus, vel Presbyter in consecrando utitur, *Accidentalis* consistit in modo, ceremoniis, & solennitatibus hujus consecrationis, quæ ex Pontificali Romano, & Ecclesiæ praxi deum posunt.

§. VII.

Finis & effectus hujus consecrationis est, ut ritè, ac decenter Sacrificium Missæ, & alia officia Divina celebrentur: sicut enim Divina non nisi à personis Sacris, ita non nisi in locis consecratis peragenda sunt. *c. sicut 11. c. nullus 15. cap. clericos. 34. de consecrat. dist. 1.* Hinc Consil. Trident. sess. 22. Decret. de Observand. in celebr. Miss. sermo monet Episcopos: *Ne pariantur privati in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & oratoria ad Divinum tantum cultum destinata ab iisdem Ordinariis designanda, & visitanda Sanctum hoc Sacrificium à Sacularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi.* circa quod

Disputant DD. utrum Episcopus hodie licentiam celebrandi in loco non sacro super portatili concedere possit? Non posse, sapienter à S. Congregatione Cardinalium resolutum fuisse, refert Barb. de Offic. & potest. Episcop. p. 2. allegat. 22. n. 7. Ego illam sententiam veriore judico, quæ rem distinctione componit, ut, si Episcopus ex causâ necessitatis aut alia valde urgente pro hac licentia requiratur, sam possit concedere, ex quo Concil. Trid. loca

no. cit. tantum voluit abusus tollere & alius casus necessitatis facit licitum, quod alioquin non licet. c. 4. de R. F. non possit autem, si nulla causalationabilis suppetat. Vide Barb. cum citat ad Trid. d. loc.

An privilegia, quibus Regulares in oratoris, capellis, & aliis locis honestis ubilibet super altari portatili, seu viatico Missas legere, absque Episcopi approbatione, vel licentia possint. ut tradunt Azor. 2009. 1. lib. 10. c. 26. Barb. d. allegat. 23. & Yso Pfaw in Collectar. privit. sect. 5. §. 3. per dictum decretum Trid. revocata sint, in dubio relinquo.

§. VIII.

12. Contraria Consecrationi Ecclesiæ, vel Altaris est pollutio, seu violatio Ecclesiæ, quæ non uno modo accidit. Et verò

I. Polluitur Ecclesia per publicam effusionem sanguinis humani ex corpore vivo in notabili quantitate ex injuria, & intra Ecclesiam factam. c. Ecclesiis de Consecrat. dist. 1. c. proposuisti h. t. Barb. J. E. U. lib. 2. c. 4. n. 16.

II. Per homicidium Ecclesiæ injuriosum, & publicum etiam extra sanguinis effusionem sive illud fiat à se ipso, sive ab alio. Gloss. & DD. in c. proposuisti. Neque refert, tamen si quis non moriatur in Ecclesia: sufficit namque, quod lethale vulnus, ex quo mors sequitur, intra Ecclesiam acceperit. Barb. de Officio. & potest. Episc. p. 2. allegat. 28. n. 23. Navarr. in Manual. c. 27. n. 12. & 56. ubi notat, non pollui Ecclesiam, si existens in Ecclesia, jaculò, vel glante alium existentem extra Ecclesiam ad interuentionem feriat.

14. III. Polluitur Ecclesia per voluntariam, publicam, ac criminiosam humani seminis effusionem cujuscunque hominis quocunque modo peccaminosò contingentem. c. Ecclesiis de consecr. dist. 1. c. fin. h. t. c. un. b. t. in 6. Sanchez de Matr. lib. 9. disp. 15. à n. 4. Fagundez in 5. Ecclesia precepta. p. 1. lib. 3. c. 14. à n. 37. ubi fufius explanat, an Ecclesia polluitur, si ef-

fusio seminis contingat in turri campanarum, in Choro, in sede Confessionali, in porta Ecclesiæ, in Sacrificia, in Claustro, aut in cameris ad latus Ecclesiæ adherentibus? & communiter etiam reliqui negativè respondent, modò sedes Confessionalis, & Chorus non sit verè intra ipsam Ecclesiam, nullòque aliò murò distinctus à reliquo Ecclesiæ corpore: siquidem in odiosis Ecclesia strictè accipienda est, ut hic & nunc jura accipiunt.

IV. Polluitur Ecclesia per quamcunque publicam, sive notoriam, etiam non voluntariam sepulcuram in Ecclesia, vel cœmeterio pagani, hæretici, & excommunicati denunciati, aut publici percussoris Clerici. c. consuluisse h. t. c. Ecclesia 27. & seq. de Consec. dist. 1. Barb. de Offic. & potest. Episc. cit. alleg. 28. n. 52. Neque tunc antea reconcilianda est Ecclesia, quàm exhumata sint ejusmodi tumulorum corpora, atque extra Ecclesiam, vel cœmeterium projecta c. ad hæc. de Privit. c. Sacris. de Sepulcur.

Porro effectus hujusmodi pollutionis est, quòd in simili Ecclesia Sacra fieri non debeant, quousque fuerit reconciliata. c. 4. 7. & 9. h. t. c. un. Eod. in 6. c. 19. & 20. dist. 1. de Consec. defacto tamen ibi etiam scienter missam celebrans propterea irregularitatem non incurrit, neque Ecclesia interdictò supponitur. c. is qui de Sent. excomm. in 6. Gonzal. in c. 7. h. t. n. 9. Quod reconciliationem attinet, si talis Ecclesia polluta priùs solenniter consecrata fuerit, ea tunc per solum Episcopum fieri. d. c. 4. 7. & 9. h. t. nec alteri simplici Sacerdoti demandari potest. Azor. d. p. 2. c. 6. q. 5. si verò talis Ecclesia necdum consecrata, sed tantùm auctoritate Episcopi erecta, & deinde polluta fuerit; probabiliter etiam à simplici Sacerdote per solam aquam benedictam reconciliari poterit. arg. cap. fin. h. t. & ibi Panorra.

Navar. consil. 1. num. 2. Eod. Quod ipsum de cœmeterio dixeris.

TITU-